

eum eos vita sic privent: & lit. C, pag. 611 fertur Fautus sensisse, quod omnis arbor cultu digna erat propter S. Crucem, quem nefas esse putabat fructus ex arboribus decerpere.

Ad Num. 9.

78 Opuscula Clementis Alexandrini à Gelasio apocryphis junguntur, de quibus Bellarm. sac. 3. verb. *Clemens Alexandrinus*, Baron. anno 196. ubi Spondan. num. 1. & 2. Possevin. tom. 1. verb. *Clemens*, Sixt. Senens. in *Biblioth. sancta*, lib. 4. verb. *Clemens pronomine*, Barbosa d. num. 27. verb. *Opuscula alterius Clementis*, Gualt. sac. 3. pag. 212. Trithem. in *catalog.* Genebrard. in *Chron.* lib. 3. pag. 385. verb. *Prima Christianorum*, ubi quod Alexandria fuit prima Fidelium schola. Theatrum vitæ humanæ lit. T, pag. 109. & 118.

Titus Flavius Clemens Athenis natus, sed propter diurnam Alexandriae habitationem Alexandrinus cognomine, egregius quidem vir eruditione, ac sacris literis non vulgariter insignitus, Pantænum præclarum habuit præceptorem, & Origenem aliosque non poenitendos auditores; multa apprime elaboravit, sed erroribus deturpata leguntur, quos aut hæretici Arriani inferuere, aut ipse more humano per errorem intexit, ut inquit Bellarminus. Hæc apud prælaudatos, maxime apud Baron. & Spondan.

Ibi: Scribit siquidem D. Petrus.

79 D. Petrus epist. 1. cap. 3. vers. 19. sic ait: In quo, ad est spiritu, & his qui in carcere erant spiritibus veniens prædicavit, qui increduli fuerant aliquando. Quotquot sacri Interpretes in hunc locum inciderunt, haud parum in ejus enodatione ingenia defatigarunt, quem totius novi Testamenti locis difficiliorum dixit Arias Montanus, ac Lorin. sup. eum in principio difficillimum prædicat, quem fusè commentariis illustrat, nec non Cornel. à Lapide *ibidem*, Turrian. lib. 4. pro epistol. *Pomif.* cap. 14. P. Suar. de *vita Christi*, disp. 43. sect. 3. & vers. *Nilominus*, apud quos plures extant sententiæ, ex quibus illa omnino ab omnibus rejicitur ut erronea, quæ docet Christum per prædicationem ex damnatis animas eruisse, quam damnant Suar. d. vers. *Nilominus*, cum seq. Cornel. à Lapide vers. *Verum hic*, Lorin. vers. *Secundum*, ex regula generali, quod inferno nulla est redemptio, & aliis fundamentis, quæ Suar. expendit *ibidem*. Alia est opinio Turriani, quam probabiliter asserit Cornelius vers. *Tertio noster Turrianus*, cui videtur Christum prædicasse animabus existentibus in Purgatorio, quæ aliquando fuerant incredulæ, ipsasque libertate donasse. Sed hoc displicet Cornelio. Suar. & aliis. Tertia communis pariter ac probabilis interpretatio est, quod Christus damnatis quidem prædicavit; non ad eorum salutem, aut levamen, imò ad pudorem, & confusionem eorum, qui increduli fuerant. Ita sentit, ac probat Lorin. ubi sup. Ultima, & quæ etiam communiter amplectitur, ac videtur probabilior, ait Christum ad locum damnatorum minime ad prædicandum venisse, sed ad sinum Abraham, ubi exprobravit, & arguit incredulitatem illorum, qui aliquando non crediderunt, licet postea viventes resipuerint, ita ut in statu gratiæ decedentes Sanctorum Patrum consortio addi meruerunt. Hanc tuentur P. Suar. sup. vers. *Melius ergo,*

Cornel. à Lapide vers. *Quarto*, & magis proprie: cui suffragatur proprietates verbi *Carceris*, quo utitur B. Petrus, quia significat locum ad custodiendos homines, ne inde exeant, spe libertatis non sublata, non ad poenas infligendas, l. *Aut damnatum* 8. §. *Solent*, ff. de *pen.* ut præter Juris Interpretes ibi observant Cornucop. de *lingua Latina*, col. 142. num. 20. Lexic. Calvin. verb. *Carcer*. Calepin. eodem verbo. Gehenna verò destinata est ad cruciandos in æternum peccatores. Cum ergo dicatur Christus prædicasse iis, qui in carcere erant, accipi proprie debet de detentis in Lybho, non de damnatis; illi enim tormenta non sustinebant, sed ad tempus custodiebantur ibi, quod proprium carceratorum est. Nec mirum habeatur, quod Christus electos suos de incredulitate argueret; nam similiter paulò post erga discipulos se gessit, Marc. cap. 16. vers. 14. ibi: *Et exprobravit* (scilicet Christus) *incredulitatem eorum, & duritiam cordis, quia iis, qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt.* Hæc de intellectu loci perdifficilis sacri eloquii: de aliis, quæ D. Covar. subjicit, præfati differunt Interpretes, ex quibus P. Suar. vers. *Nilominus*, inquit lapsus fuisse Clementem Alexandrinum, dum primam interpretationem tenuit, quam inter hæreses, hæres 79. D. Augustinum recensuisse testatur.

Ibi: Fidem autem explicitam esse ad salutem necessariam.

Quid sit fides explicita, & implicita, & qualis quondam ante Christi adventum fuerit ad salutem necessaria, & qualis nunc desideretur, fusè tradunt P. Suar. de *fide*, disp. 12. de *necess. fid.* sect. 3. & 4. Hurtad. eod. tract. disp. 44. sect. 1. à *princip.* Thom. Sanch. in *Decalog.* lib. 2. cap. 2. & 3. Bohacina in 1. *præcep. Decalog.* disp. 3. q. 2. p. 2. Trullench in *Decalog.* tom. 1. lib. 1. cap. 1. dub. 2. & 3.

Ibi: Floruit autem Damascenus.

B. Joannem Damascenum ad annos Christi 750. 81 floruisse, ut D. Covar. asseverat, constat ex Baron. anno 727. à num. 18. anno 728. num. 6. cum seqq. anno 730. num. 3. & Spondan. in *ejus Epitome*, Gualt. in *Chronog.* sac. 8. pag. 564. Trithem. in *Catalog.* Genebrard. in *Chron.* lib. 3. pag. 506. vers. *Joannes Damascenus*, Card. Bellarmin. de *Script.* Eccles. sac. 8. anno 731. verb. *S. Joannes Damascenus*, Theatrum vitæ humanæ lit. M, pag. 380. & alibi sæpe. Licet autem mentio fiat S. Joannis Damasceni ad annum 730. diu vixit, & ita ad 750. pervenire potuit; nam Bellarminus ait, ipsum supervivisse Imperatori Leoni Isauro, multaque postea pertulisse propter Fidem ab Imperatore Constantino Copronymo, ibique observat idem Cardinalis longè à veritate deviare, qui sentiunt Damascenum ad tempora Theodosii senioris spectare. Sed Genebrard sup. monet duos extitisse Damascenos ex Trithemio in *Catalog.* quod ille ut falsum ab omnibus communiter rejici testatur. Damasceni temporibus præfuit Ecclesiæ Gregorius II. Bellarmin. & alii nuper dati.

Verf. Julius verò Africanus.

De quo Baron. anno 222. ubi Spondan. num. 4. 82 Bellarm. sac. 3. verb. *Julius Africanus*, Onuphr. in

in *Chron.* anno 251. Genebrard. sup. pag. 392. vers. *Julius Africanus*, Gualt. sac. 3. pag. 218. vers. *Jul. African.* Senens. in *Bibliotheca Sancta*, lib. 4. vers. *Julius Africanus*.

Scriptit libros de temporibus ab orbe condito ad Macrinum Imperatorem, & M. Antonium Hellogabalum, quorum temporibus floruit: sed jam non extant, solumque habetur tom. 2. operum *Origenis*, epistola, quam ad eum de Sufannæ historia misit Africanus. Bellarmin. sup. Exaravit Græco sermone opera prædicta, Senens. sup. De legatione qua functus est ipse, consule Baron. & Spondan. fuit alter Julius Africanus junior, professione Orator, ejus meminit Quintilian. lib. 10. *Instit. Orator.* cap. 2. ad fin. Gualt. ubi proximo.

Ad Num. 10.

83 Verosimiliter D. Covar. pro *Tatii Cypriani*, substituit *Tatiani*; neque enim ex omnibus, quos legerim, aliqui mentionem de Tatio Cypriano faciunt, at de Tatiano hæretico sic, ut Card. Baron. anno 174. ubi Spondan. n. 1. cum seqq. Bellarmin. sac. 2. anno 170. verb. *Tatianus Sixt.* Senens. lib. 4. verb. *Tatianus*, Gualt. sac. 2. pag. 177. & 193. Theatrum vitæ humanæ lit. H, pag. 20. & lit. S, pag. 448. Genebrard. lib. 2. pag. 358. cap. penult. vers. *Tatiani*, 24. q. 3.

Tatianus natione Syrus ex Philosopho Platónico Christianus effectus, quondam maxime in Ecclesia floruit doctrinâ B. Justini Philosophi & Martyris imbutus; plura egregie elucubravit, & dum præceptor vixit, ac Romæ, ubi magistrum laudabiliter egit, Religionem Catholicam tenuit: at postea in Orientem profectus falsa dogmata seminavit Antiochiæ & in Cilicia ac Pisdia, factusque est hæresarcha, à quo hæretici Tatianistæ, seu Encratistæ, idest, qui se continentibus dicunt dicti sunt. Ita Baron. & Spondan. Gualt. & alii proximè adducti, apud quos de Tatiani scriptis & erroribus, Hæresis ejus detecta est anno 174. Christi, 8. Aniceti Pontificis, 12. M. Aurelii Imperatoris secundum Baronium, qui Eusebium laudat. Hic observandum est, quod opera Tatiani, quæ Catholicis scriptis, legi non poterunt, etsi nihil erroris contineant, quia hæretici sunt, in cujus poenam stabilitum est, ne hujusmodi libri legantur, maxime si de rebus ad Fidem spectantibus in illis differatur; nam & in editis ante hæresum eadem ista prohibitionis ratio reperitur. Vide supra, num. 2. cum seqq.

Verf. Opuscula Arnobii apocrypha.

84 De Arnobio differit Baron. *Annal. Eccles.* anno 302. à num. 64. ubi Spondan. num. 9. Bellarm. sac. 3. verb. *Arnobius*, anno 285. Sixt. Senens. lib. 4. verb. *Arnobius Gualt.* sac. 4. pag. 274. Genebrard. sup. lib. 3. pag. 406. vers. *Jacobus cognomento.* Ado in *Chron.* in *Diocletiano*, Onuphr. anno 298. Theatrum vitæ humanæ lit. D, pag. 120. & 220. lit. E, pag. 80. & lit. T, pag. 120. Possevin. in *Apparat. sacro*, verb. *Arnobius*, tom. 1.

Arnobius antequam Catholice Religionis per Baptismum nomen daret, septem edidit libros contra Gentes, quibus contumelias ab Ethnicis illatas fidelibus repulit. Alia eidem tribuuntur, quæ alterius Arnobii junioris sunt, de quo Bellarm. sac. 5. anno 460. verb. *Arnobius junior*, Gualt. sac. 5. pag. 368. Hæc apud Baron. Spondan. Senens.

Bellarmin. & alios jam laudatos, qui notant Arnobii discipulum fuisse Lactantium Firmianum.

Ibi: Qua verò ratione.

Cum Arnobius nondum plene rerum Christianarum cognitione instructus scriberet, Opus ejus navis aliquibus respersum apparuit. Spondan. sup. qua ratione inter apocrypha à Gelasio recensetur.

Verf. Opuscula Tyconii apocrypha.

De quo Baron. anno 368. ubi Spondan. num. 4. 85 & anno 394. num. 8. Senens. lib. 4. verb. *Tyconius*, Possevin. tom. 3. verb. *Tyconius*, Salian. *Annal. Eccles.* tom. 3. anno mundi 3058. n. 15.

Edidit Tyconius natione Afer, professione Donatista, egregium volumen isagogicum, seu regularum, quo septem regulas, sive claves præstitit ad aperiendam, & investigandam occultam Scripturarum intelligentiam: exaravit iridem in Apocalypsim commentata, quæ Donatistarum erroribus commiscuit. Senens. & alii ubi sup. Quoad tempus quo floruit, consentit Baronius, & cæteri assentiuntur.

Verf. Cassianus verò Presbyter apud Gallos.

Ioannis Cassiani opuscula nunciantur apocrypha, de quo Baron. anno 404. num. 78. & 79. anno 433. à num. 25. ubi Spondan. Bellarm. sac. 5. anno 440. verb. *Ioannes Cassianus*, Genebrard. d. lib. 3. pag. 436. vers. *Cassianus*, Ado Viennensis in *Chron.* Sigebert. anno 427. Senens. sup. verb. *Ioannes Cassianus*. Gualt. sac. 5. pag. 360. vers. *Ioan. Cassian.* Barbosa sup. vers. *Opuscula Cassiani*, Possev. tom. 2. verb. *Ioan. Cassian.*

Fuit Cassianus B. Chryostomi discipulus: monasticam vitam in Ægypto professus est, sed in Pelagianam hæresim incidit. Spondan. anno 430. num. 11. Gualt. sup. ejus scripta recenset Bellarminus, qui testatur omnia hodie extare, ac legi permitti, excepta collatione Patrum decima tertia, & aliis paucis, quæ in editione Romana adnotantur. Quoad tempora quibus vixit, subscribunt sententiæ D. Covar. qui proximè citantur, & sub Theodosio juniore, & Valentiniano obiisse ait Bellarm.

Verf. Opuscula Pictaviensis Victoris.

Victorinus Pictaviensis communiter vocitatur, 87 ut videre est apud Authores illic recensendos: claruit sub Valeriano & Galieno Imper. ad annos 270. passus est sub Diocletiano anno 303. explanationes ad plures libros novi, ac veteris Testamenti elaboravit quæ ob defectum eloquentiæ & eruditionis D. Hieronymo displicuerunt; nam in epist. ad Paulin. inquit: *Inchyro Victorinus martyrio coronatus, quod intelligit, eloqui non potest.* Rursus ad Magnum Oratorem ita scribit: *Victorino Martyri licet in libris suis desit eruditio, non tamen desit eruditionis voluntas.* Consule Senens. d. lib. 4. verb. *Victorinus*, Bellarm. sac. 3. verb. *Victor*, anno 270. Baron. anno 303. ubi Spondan. num. 8. Idem Baron. in *martyrolog.* die 2. Novembr. Gualt. sac. 3. pag. 224. Canil. in *tab. Chronog.* Barbol. vers. *Victorini Pictaviensis*, Possev.

sevin. *sup. verb. Victorin. tom. 3.* Cur autem Victorini opera apocryphis annumerentur à Gelasio, licet non omnino compertum sit, fertur tamen diversorum hæreticorum sententias illis insertas esse, maximè commentario super Apocalypsim, ubi errorem Chiliastrum amplexus est, teste D. Hieronymo in epistola præfixa commentario, & de Scriptor. Eccles. in Papia. At Bellarminus asserat, in hoc commentario, quod nunc existit, non reperiri eum errorem, imò potius contra illum aperte pugnari. Claudii Marii Victorini poemata leguntur in *Bibliotheca Sacra, tom. 8. pag. 314. & 427.*

Verf. Opuscula Faustini Rheginensis.

88 Vulgò dicitur Faustus Regiensis, à Regio urbe Galliæ, ubi Episcopali functus est dignitate, & ita in emendatis codicibus legitur apud Gratianum: opera aliqua de rebus sacris literarum monumentis consignavit, sed erroribus infecta, imò ipse Pelagianus à non paucis existimatur, etsi alii dissentiant. Vide Bellarm. *fac. 5. anno 480. verb. Faustus Regiensis. Baron. anno 520. num. 11. 13. 14. ubi Spondan. tom. 2. Gualter. fac. 6. pag. 478. Possevin. in Appar. sacro, tom. 1. verb. Faustus Regiensis. Barbosa sup. in collect. ad cap. sancta, n. 27. verf. Opuscula Faustini Regiensis, 15. dist. Ado Viennensis anno 492. Floruit ad ann. 490.*

Ad Num. 11.

89 Series epistolæ Iesu ad Abagarum Regem, & ejus quam prius Abagurus ad Christum misit, existat apud Baron. *Annal. Eccles. tom. 1. anno Christi 31. num. 58. Sixt. Senens. in Bibliotheca Sancta, lib. 2. verf. Iesu Christi respondentis, quæ sic habent.*

Abgarus Vchania filius Toparcha: Iesu Salvatori bono, qui apparuit in locis Hierosolymorum, S.

„ Auditum mihi est de te, & de sanitatibus,
 „ quas facis, quod sine medicamentis, aut herbis
 „ fiant ista per te, & quod verbo tantum cæcos
 „ facis videre, & claudos ambulare, & leprofos
 „ mundas, & immundos spiritus ac dæmones eji-
 „ cis, & eos qui longis ægri tudinibus afflicti
 „ tur, curas & sanas, mortuos quoque suscitās:
 „ quibus omnibus auditis de te, statui in animo
 „ meo unum esse è duobus, aut quia tu sis Deus,
 „ & descenderis de cælo, ut hæc facias: aut
 „ quod Filius Dei sis, qui hæc facis, propterea
 „ ergo scribens rogaverim te, ut digneris usque
 „ ad me fatigari, & ægri tudinem meam, qua jam
 „ diu laboro; nam & illud comperi, quod Judæi
 „ murmurant adversum te, & volunt tibi infi-
 „ dari, est autem civitas mihi parva quidem, sed
 „ honesta, quæ sufficit utrisque.

Iesus Nazaranus Abgaro Toparcha.

„ Beatus es, quia credidisti in me, cum ipse
 „ non videris. Scriptum est enim de me: Quia
 „ hi qui me vident, non credent in me, & qui non
 „ vident me, ipsi credent, & vivent. De eo autem
 „ quod scripsisti mihi, ut veniam ad te, oportet
 „ me omnia, propter quæ missus sum, hæc ex-

plere, & postea quam complevero, recipi me ad eum, à quo missus sum. Cum ergo fuero assumptus; mittam tibi aliquem ex discipulis meis, ut curet ægri tudinem tuam, & vitam tibi atque his, qui tecum sunt, præster.

Eadem epistolas, licet paucis adjectis, & luculentiori stylo recenset Spondan. in *Epit. Baronii, anno 31. num. 22. Sur. in vita Sancti. tom. 4. die 16. Augusti*: Ex quo aliisque constat, Ananiam ministrum Regis Abagari, cum Christi miranda opera in Palæstinam adveniens didicisset, id domino suo nunciavisse, qui omni spe salutis destitutus ægrotabat. Quapropter per eundem Ananiam præfatam epistolam Christo misit, illique injunxit, ut Salvatoris effigiem afferre satageret: sed cum præ nitore faciei depingi non posset, Christus linteam ori applicans, iconem suæ formæ edidit in illo, quod simul cum epistola Iesu ad Abagarum, desulit Ananias, ipsumque auro exornatum supra principem civitatis portam collocari Rex iussit, ut illi cultus redderetur, qui antea exhibebatur imagini insignis cuiusdam Dei ibidem constitutæ, ut nullus ingredi posset urbem, nisi precibus ad eam fuis. Hæc epistola missa est ad Abagarum anno à Christi nativitate 32. aut 33. ipsius Salvatoris manu exarata, ut tradit post Baron. Spondan. in *Epitome tom. 2. anno 944. n. 3. etsi P. Suar. de vita Christi disp. 29. q. 42. art. 4. verf. Hic verò, asserat incertum esse, an Christus, vel aliquis ex discipulis scripserit. Edessa nomen fuit pluribus civitatibus commune, ut videre est apud Orletium in *Theaur. Geograph. verb. Edessa, Calepin. & Nebrissenf. Illa verò, cui dominabatur Abagurus, sita est in Syria, quæ vulgò hodie Ofsa, vel Raha dicitur. Theatrum vitæ humanæ lit. P. pag. 105, & alii jam recensendi. Quæ autem hucusque tradidimus, pluribus prosequitur Sur. *sup. cap. 2. cum seqq. Baron. anno 31. n. 58. ubi Spondan. num. 22. 23. Senens. sup. Gualter. in Chronograph. fac. 2. pag. 212. ubi memorat alium Abagarum Edessæ Regem, à Caracalla per insidias interfectum. Adrian. 1. tom. 3. Concilior. cap. 8. Theatrum vitæ humanæ lit. E. pag. 125. verf. Abagurus, & lit. R. pag. 68. Quam historiam, & epistolarum missionem veram esse, ex multis auctoribus fide dignis ostendit Card. Baron. Spondanus, & Surius cap. 13. licet P. Suar. hæreticæ auctoritate Gelasii epistolas apocryphas decerneretis: & Iesu Epistolam Edessæ existere ait Barbosa *sup. verf. Epistola Iesu.****

In cujus rei corroboracionem traditur post Christi ascensionem missum esse ab Apostolis Thaddæum unum ex septuaginta duobus discipulis Edessam, ut quod Dominus Abagaro per epistolam promiserat, adimpleret, qui Regi sanitatem contulit, illique ac Edessanis sacrum Baptisma ministravit, anno Christi 43. Baron. *eo anno, ubi Spondan. num. 5. Sur. sup. cap. 7. & 8. Gualter. ubi proximè, Theatrum vitæ humanæ d. pag. 125. verf. Abagurus.* Hunc Thaddæum aliqui Apostolum vocant, ut Gualterius: sed error ex nominis identitate provenit, quapropter Thaddæus Apostolus pro discipulo, de quo agitur, usurpatur, ut advertit Spondan. *anno 44. n. 22.*

Ibi: Addit Evagrius.

Propter Christi effigiem ad Abagarum missam haud pauca divinitus collata beneficia experiebantur Edessani, itaut vulgò jactaretur, eam civitatem

tem expugnari nequire; quia à Deo tutabatur: quod audiens Cosroës Persarum Rex, ut id fallibile redderet, totis viribus ipsius obsidionem aggressus est, cui merito evenere quæ memoriæ Evangelii prodidit, & D. Covarruv. compendio recenset, latiusque prosequuntur Baron. *anno 545. & ibi Spondan. num. 2. Surius cap. 11. cum seqq. Theatrum vitæ humanæ lit. D. pag. 377. verf. Cosroës.*

Ibi: Ex Edessa imaginem istam.

92 Cum Edessa imperialibus armis nimium divexaretur, nec amplius acerbam obsidentum expugnationem sustinere possent, Salvatoris effigiem sunt polliciti cives, ut ab hostili oppressione eximeretur: quo pacto & civitas imminens periculum debellacionis evasit, & sacratissima Imago Constantinopolim est delata, quam Imperator, ac populus plausibili cultu, ac reverenti alacritate exceperunt, & in templo, quod Pharos dicebatur, collocarunt. Baron. *tom. 10. anno 944. n. 13. ubi Spond. tom. 2. n. 3. Sur. tom. 4. die 16. Augusti, cap. 18. Theat. vitæ hum. lit. 1. pag. 50. Hæc translatio contigit anno 944. sub Imperatore Constantino Porphyrogenito, quod cognomen commune erat cunctis Principibus Constantinopolitanis, qui statim ac oriebantur, induti purpurâ splendebant, aut in palatio Porphyrio edebantur. Spondan. ubi proximè,*

93 Prætermisit D. Covar. hæc verba: *Opuscula Frumentii apocrypha, quæ extant apud Gratianum, & Gelasium.* Fuit autem Frumentius vir virtutibus, ac miraculis apud Indos venerandus. Tyrum patriam habuit, qui apud eas gentes Apostolum agens, Fidem Catholicam mirum in modum propagavit, & Alexandriam adiens à D. Athanasio illius civitatis Patriarcha Episcopus est ordinatus, ut in illis regionibus munere suo fungeretur. Sozomen. *lib. 2. Hist. Eccles. cap. 23. Socrat. lib. 1. cap. 15. Theodoret. lib. 1. cap. 23. Baron. anno 327. & ibi Spondan. n. 4. Theat. vitæ hum. lit. M. pag. 560. & lit. T. pag. 115.* At postea à rectitudine deflens Sanctorum scripta corruptit, & falsa prodidit: quapropter à Gelasio illius opuscula rejiciuntur, ut ex Baron. *anno 290. n. 34. tradit Barbosa in collect. ad cap. Sancta, n. 27. verf. Opuscula Frumentii, 15. dist.*

Verf. Passio Gregorii apocrypha.

94 Apud Gratianum in emendatis codicibus legitur Georgii. Hic Georgius Cappadox Arrianus per Imperatorem Constantium loco Athanasii in Sedè Alexandrinam intrusus est, qui ob propria scelera à Gentilibus meruit enecari, ejusque cadaver flammis absumptum est, cineribus in mare projectis, qua ratione Martyrum numero adscribendus non est, quandoquidem non ob Fidem peremptus est, de quo Baron. in *Martyrolog. die 23. April. & Annal. tom. 2. an. 290. n. 35. Spond. in Epitome Annal. anno 356. n. 3. & anno 362. n. 36. & 37. Barbosa sup. verf. Passio Georgii.*

Ibi: Passio Quirici, & Julittæ apocrypha.

95 Quamquam historia de martyrio Quirici & Julittæ omnino vera sit, ut apparet ex præmissis supra, cap. proximo, n. 67. tamen liber, qui Passio Quirici, & Julittæ inscribatur, apocryphus censetur, de Faria Novæ Addit. ad Covar.

setur, quia falsa, & fabulosa illi inserta reperiebantur, ab hæreticis quidem conficta, ut Gelasius de libris hagiographis differens prædixit, & à Gratiano & D. Covar. supra, cap. 16. n. 6. verf. Item gesta Sanctorum, refertur, ubi etiam de passione Georgii mentio fit.

Post passionem Quirici & Julittæ inseritur à Gelasio & Gratiano, *Conradictio Salomonis*, quæ scriptura apocrypha declaratur: de qua D. Covar. paulò inferius, *verf. Quem verò librum, sub n. 13.*

Ad Num. 12.

Est prænotandum Phylacterium vocem esse Græcam, quæ Latine *Amuletum* interpretatur, ut ex Authoribus recensendis patebit, de quorum nominum significatu & etymologia Cornucop. *de ling. Latina, col. 210. n. 50. col. 211. in princ. Theat. vitæ humanæ lit. A. pag. 390. verb. Amuletum, Abulens. sup. Math. cap. 23. q. 32. Calepin. verb. Amuletum, & Phylacterium, Nebrissenf. eisdem verbis.* Est autem Phylacterium ductum à verbo Græco *Phylaxo*, quod est *Servo, Custodio*, Abulens. *ubi proximè, Cornel. à Lapide sup. Math. 23. verf. 5. verb. Dilatant.* Accipitur pro medicamine adversus omnia mala, & noxia, ut mortem, morbum, infortunium, quod ad collum præservacionis causâ appendi solet: dividitur in sacrum, & superstitionum: hoc verum est, fieri enim constat diabolicis incantacionibus, ignotisque characteribus. Hæc phylacteria damnantur à Gelasio, & apud Gentiles in usu habebantur, maximè ad præcavendam parvulorum fascinationem. Illa verò, id est sacra, Christianis sunt permessa, velut sacrosancta Evangelia, Psalterium Davidis, Agnus Dei, Aqua benedicta, Oleum sacrum, & alia, quæ ab Exordio Ecclesiæ, ac nunc piè ac religiose gestantur, ut Deus, in quo spem constituere debemus, ab imminentibus corporis, & animi periculis eruat nos, cujus munificentia referenda sunt beneficia, quæ per ipsas res sacras experimur, de quo egregie Delrio *disquisition. magicar. lib. 1. q. 4. q. 4. Baron. Annal. anno 58. & ibi Spond. n. 30. & an. 120. n. 7. & 8. & alibi non semel, Sixt. Senens. in Biblioth. Sancta, lib. 2. verb. Phylacteria, Theat. vitæ hum. ubi proximè, quò loci latissimè de aliquibus amuletis sacris: & observatur, amuleta in quibusvis rebus consistere posse, quæ nisi sanctæ sint, & debito modo deferantur, aut à natura virtutem habeant ad aliquos morbos, aliave noxia propulanda, præ se superstitionem ferunt. Delrio *ubi sup. Phylacteriorum abusus frequens fuit apud Græcos, Romanos, Judæos, aliasque gentes, Delrio d. q. 4. in princ. Senens. verb. Phylacteria 2. Maldonat. sup. & apud Christianos superstitioni deditos inolevit, ut notat Delrio, monens eos à Dæmone decipi, promissa vitæ securitate per amuletum, præsertim militibus. Superstitiones phylacteriorum veritæ sunt à Caracalla, & Constantino Magno, & in Concilio Turonensi sub Carolo Magno, ut testantur Baron. *Annal. anno 218. & ibi Spond. n. 2. & anno 358. num. 6. Delrio sup. verf. Posterior.* Eisdem in Africa interdixit D. Aug. Baron. *anno 418. ubi Spondan. n. 6. & excommunicationis poenâ percelluntur, qui hujusmodi phylacteriis usi fuerint in cap. 1. 26. q. 5. ubi Barbosa in collect. Delrio ubi proximè, quam ipso facto non incurri probat Barbosa.***

Quoad phylacteria Phariseorum, de quibus *Math. cap. 23. verf. 5. ibi: Dilatant enim, ait Dominus,*